

A MAB akkreditációs elvárásai, szakmai bírálati szempontjai¹ (SzBSz)
tanári mesterképzési szakok indításának véleményezésében

Tartalom:	Oldal
A HASZNÁLT FOGALMAK ÉRTELMEZÉSE	2
I. A KÉPZÉS TARTALMA	3
I.1. A szakra való belépés feltételei	
I.2. A képzés programja, a szak tanterve	
I.3. Tantárgyi programok, tantárgy-leírások	
I.4. A képzési folyamat, az értékelési módszerek, eljárások	
I.5. <i>Idegen nyelven tervezett képzés</i>	
II. A KÉPZÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI	4
II. 1. A szakfelelős, szakképzettség felelős(ök)	
II.2. Az oktatói kör: tantárgyak felelősei, oktatói	
II.3. Az összes oktató	
II.4. Az oktató személyi-szakmai adatai	
II.5. <i>Az idegen nyelven tervezett képzés</i>	
III. A SZAKINDÍTÁS TUDOMÁNYOS HÁTTERE	5
IV. A SZAKINDÍTÁS INRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEI	5
V. A KÉPZÉSI LÉTSZÁM ÉS KAPACITÁS	6
VI. A SZÉKHELYEN KÍVÜL, NEM MAGYARORSZÁGON INDÍTANDÓ KÉPZÉS	6
VII. A TÁVOKTATÁSI KÉPZÉSI FORMA SPECIÁLIS FELTÉTELEI	6

¹ A MAB a szakindítás akkreditációs bírálati szempontjainak összeállításánál kiindulási alapnak tekinti a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelet 5. sz. mellékletében leírt, „az alap-, és mesterképzés indításának tárgyi és személyi feltételei”-t, valamint a 2007. évi CIV. törvénnyel módosított 2005. évi CXXXIX. törvény (Ftv.) 84. § (5) bekezdésében foglalt alábbiakat:

Az oktató – függetlenül attól, hogy hány felsőoktatási intézményben lát el oktatói feladatot – az intézmény működési feltételei meglétének mérlegelése során, illetve a felsőoktatási intézmény költségvetési támogatásának megállapításánál egy felsőoktatási intézményben vehető figyelembe. Az oktató – írásban adott nyilatkozata határozza meg, hogy melyik az a felsőoktatási intézmény, amelyiknél az előzőekben meghatározottak szerint figyelembe lehet őt venni. Ilyen nyilatkozat hiányában az oktató egyik felsőoktatási intézménynél sem vehető figyelembe.

A MAB szakértői véleményezési eljárásában általános elvek alapján egyedi döntéseket hoz. A megfogalmazott bírálati szempontok, elvárások a véleményezési keretet jelölik ki, az általános, szakterületől/tudományágtól független értékelési szempontokat rögzítik. Az egyes konkrét véleményezések, a szakmai elbírálás természetesen az érintett szakmai területek, tudományág(ak), szakképzettségek sajátosságaira figyelemmel történnek.

A HASZNÁLT FOGALMAK ÉRTELMEZÉSE

<p>A szakon oktatók (AT, AE, V)*   A szak képzési folyamatában résztvevő, a tantervben szereplő elméleti és gyakorlati órák oktatói.</p>
<p>Akkreditációs célból az adott FOI-nak nyilatkozatot tett oktató (A, ezen belül AT vagy AE)   Az a foglalkoztatott, aki az Ftv. fent idézett 84. §-ának (5) bekezdése szerint <u>az adott felsőoktatási intézménynek írt alá kizárólagossági</u> (továbbiakban „akkreditációs”) <u>nyilatkozatot**</u>, vagy – létesülő intézmény esetében, vagy más okból történő átlépéshez – az új, vagy másik FOI-nak adott átlépő szándéknyilatkozatot***.</p>
<p>Teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató (T)   Olyan oktatási feladatot ellátó, az intézménnyel határozott vagy határozatlan idejű munkaviszonyban, ill. közalkalmazotti jogviszonyban vagy ezekkel azonos elbírálás alá eső jogviszonyban álló foglalkoztatott, aki az intézmény oktatói követelmény-rendszerében – vagy tudományos kutatói munkakörben – a munkakörre meghatározott feladatát az Ftv. 84. § (2) bekezdésében foglaltak szerinti teljes óraszámában látja el.</p>
<p>Egyéb módon foglalkoztatott oktató (E)   Nem teljes munkaidőben oktató. [Pl. részmunkaidőben foglalkoztatott, megbízási jogviszonyban foglalkoztatott (lehet egyidejűleg más munkáltató (kutatóintézet, gyár, iskola, kórház stb.) alkalmazottja is), vagy a FOI saját, nem oktató besorolású alkalmazottja (mérnök, könyvtáros, gyakorló iskolai tanár stb.), vagy prof. emeritus stb.]</p>
<p>Vendégoktató (V)   Aki más FOI-nek írt, vagy sehol sem írt alá „akkreditációs” nyilatkozatot.</p>
<p>Szakfelelős   A szak tartalmáért, a teljes képzési folyamatért felelős, hatáskörrel rendelkező oktató.</p>
<p>Szakképzettség-felelős   A tanári mesterszakon az adott tanári szakképzettséget eredményező képzési folyamat („szakmai modul”) felelőse.</p>
<p>Tantárgyfelelős   A szak minden tantárgyához tartozik felelős, akinek a tantárgy oktatásának szervezése, a tantárgy-fejlesztés, az oktatásában való részvétel stb. a feladata.</p>
<p>Tantárgy   Egy vagy több félévhez kapcsolódó, leckeönnyvbe bejegyzett, kredittel elismert, a tantárgyfelelős oktató által gondozott, ismeretek közlésére, begyakorlására alkalmas oktatási egység.   A hallgatók a tantárgyhoz kötődő tananyagot részben előadások, gyakorlatok, szemináriumok stb. látogatásával, aktív részvételükkel sajátítják el. A tananyag teljes elsajátítása a hallgatótól további otthoni, önálló munkát is megkövetel.   A tantárgyhoz kapcsolódó követelmények sikeres teljesítését a hozzárendelt kreditek ismerik el.   A tantárgyak választhatóság szempontjából: a/ kötelező (az adott szakon, szakirányon mindenki számára előírt)   b/ kötelezően választható (szűk listából választást megengedő kötelezettség, pl. 3-ból 2, 4-ből 3 stb.)   c/ szabályozottan választható (viszonylag szélesebb kínálatból előírt választási lehetőség);   d/ szabadon választható (minden korlátozás nélkül kitölthető órakeret)   tárgyak lehetnek.</p>
<p>Szakterületi ismeretek   A szakképzettség képzési és kimeneti követelményeiben (szakmai KKK) szereplő, az adott szak-képzettséget jellemző szakmai tudás elmélyítését szolgáló ismeretek tantárgyai</p>
<p>Szaktárgyszertani ismeretek   A szakképzettség képzési és kimeneti követelményeiben (szakmai KKK) szereplő, az adott szaktanári képzettséget jellemző módszertani ismeretek tantárgyai</p>
<p>Tudományos (művészeti) műhely, iskola   Konkrét kutatási/fejlesztési/alkotói témakörben szakmailag elismert teljesítményt felmutató munkatársi kör</p>

*Az oktatói alkalmazás-típusoknál 2007. év végéig használt T₁, T₂ és E₁, E₂ jelölések (és a fogalmak) megszűntek, az új jelölések (és fogalmak) az **AT, AE és V**.

A nyilatkozat meglétét a **FOI rektora igazolja, pl. oly módon, hogy a MAB-hoz véleményezésre eljuttatott beadványhoz csatolja a fenti értelmű nyilatkozatot adott oktatók **általa hitelesített listáját**.

*****Átlépő szándéknyilatkozó** az, aki egy adott FOI-ban **A** oktató, ugyanakkor más, pl. létesítés alatt álló FOI által benyújtott szakindítási kérelemben úgy szerepel, mint aki ebben a másik intézményben **szándékozik** majd **A** oktató lenni. Ez esetben csatolni kell a korábbi/addigi intézménye REKTORÁNAK NYILATKOZATÁT arról, hogy az illető oktató szándékáról tudomása van, az oktató **neki adott nyilatkozata visszavonása** megtörténik/megtörtént (**E rektori nyilatkozat nélkül az illető oktató az új, vagy másik FOI kérelmében akkreditációs szempontból egyáltalán nem vehető figyelembe!**)

I. A KÉPZÉS TARTALMA

I.1. A tanári mesterszakra való belépés intézményi feltételei feleljenek meg a vonatkozó **képzési és kimeneti követelmények** előírásainak (*tanári KKK 6.2. pont*), azaz **teljesüljenek**:

- A **10** kredit *pedagógiai-pszichológiai előkészítő modul*, a tanári felkészítést megalapozó, pályaorientációt segítő ismeretek² követelményei a *tanári KKK 8.1. pontja* szerint.
A kiscsoportos kurzusok teremtsenek alkalmat arra, hogy a hallgató reflektálhasson saját kommunikációs és pedagógiai képességeinek színvonalára, és a kurzus végén az oktató képet alkothasson arról, hogy a hallgató milyen mértékben rendelkezik ezekkel a képességekkel.
A *hiányzó ismeretek pótlására* legyen megfelelő terve az intézménynek
- Az egyes tanári *szakképzettségek választásához előírt feltételek*.

I.2. Az intézmény által a szakra kidolgozott **képzési program, tanterv**, valamint

I.3. a **tantárgyi programok**, tantárgyleírások a képzési és kimeneti követelményekkel (KKK) összhangban legyenek, azaz:

- A tanári szak elemei (*szakterületi ismeretek, pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek, összefüggő szakmai gyakorlat*), valamint a szabadon választható tárgyak, és a szakdolgozat kreditértékei az **előírt kredit-tartományokban** legyenek.
- A képzési cél eléréséhez az ismeretek (a *tantárgyleírások és a megadott szakirodalmak* alapján) tartalmilag, csoportosításukkal és **egymásra épülésükkel** teljes és koherens, egyúttal **korszerű képzési programot** alkossanak a szak egészében.

I.4. A képzési folyamat, az értékelési módszerek és eljárások együttesen:

- Biztosítsák az **általános, a tanári és az adott diszciplináris szakmai kompetenciák** (*ismeretek, tudás, készségek, jártasságok*) elsajátíttatását, a képzési cél elérését.
- Legyen a képzés része a kiemelkedő képességű hallgatók előmenetelének szervezett segítése, a tehetséggondozás, **felkészítés** a kutató-fejlesztő munkára, a **doktori** tanulmányokra.
- A számonkérés módszerei és a két záró-szigorlatra is alapozó *komplex tanári záróvizsga* legyenek alkalmasak a valós hallgatói tudás, a **képzési és kimeneti követelmények teljesítésének** mérésére, a **szaktanári kompetenciák** megítélésére, azaz mérni tudja, hogy a tanárjelölt felkészültsége az első és a második tanári szakképzettség gyakorlására megfelelő-e.

Az intézményben biztosított a **tanár szak képzésének központi koordinációja**.

I.5. Az idegen nyelven folytatni tervezett képzésre is érvényesek a szakra vonatkozó KKK előírásai (*az Ftv. 62.§ (2) bekezdése³ figyelembe vételével*).

A képzés tanterve a magyar nyelvű képzésével egyezzen, csak indokolt, a képzési cél és az előírt kompetenciák megvalósulását nem érintő eltérések fogadhatók el.

² A 15/2006 (IV.3.) OM rendelet 4. sz. melléklet 11.2.pontja szerint:

A tanári szakra történő belépésnek a 6.2.1. pontban meghatározott, a tanári felkészítést megalapozó, pályaorientációt segítő 10 kredit értékű ismeretek követelménye alól mentesülnek a pedagógusképzési területhez tartozó alapképzési szakokon, illetve más, szintén pedagógus-munkakörre felkészítő, pedagógiai jellegű szakképzettséget nyújtó (szakoktatói, szociálpedagógia, pedagógia) szakokon oklevelet szerettek

³ **62. § (1)** A felsőfokú tanulmányok befejezését igazoló oklevél kiadásának előfeltétele a sikeres záróvizsga, továbbá - ha e törvény másképp nem rendelkezik - az előírt nyelvvizsga letétele. ....

....
(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat - a záróvizsga kivételével - nem kell alkalmazni, ha a képzés nyelve nem a magyar nyelv...

II. A KÉPZÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI

a tanári mesterképzésben oktatók		
betöltött funkciók szerint		alkalmazás típusa és oktatói terhelés szerint
II.1. szakfelelős	II.2. tantárgyfelelősök	II.3. az összes oktató
minden esetben csak AT e/f tanár / docens tud. fokozattal*, csak 1 szakfelelősség/fő ⁴	csak AT vagy AE AT : AE; legalább 3:1 AT : e/f tanár / docens tud. fokozattal* vagy adjunktus tud. fokozattal* + 5 év okt. gyak. AE : tud. fokozattal* + 5 év okt. gyak.	min. 80%-a: A ezen belül AT : AE legalább 3:1 AT oktatók 2/3-a: max. 25 kredit, 5 tárgy/fő 1/3-a: max. 35 kredit, 7 tárgy/fő AE oktatók: max. 15 kredit, 4 tárgy/fő max. 20%-a: V max. 8 kredit, 2 tárgy/fő
II.1. szakfelelős ⁵ AT	<ul style="list-style-type: none"> A tanárszak felelőse a neveléstudomány vagy a pszichológia területén tudományos fokozattal és a tanárképzés területén több éves, eredményes oktatói, oktatásszervezői gyakorlattal, mérvadó szakmai referenciákkal (projektvezetés, jelentős kutatási eredmények) rendelkező (egyetemi/főiskolai) tanár vagy docens AT oktató, aki a szak indításának időpontjától számítva egy képzési ciklus befejezéséig 70. életévét nem tölti be. Egyidejűleg egy szakért felelős⁶, és a tanári szak pedagógiai-pszichológiai moduljának legalább egy tantárgyáért is felelős 	
„szakirány”-felelős ⁶ AT vagy AE	AT vagy AE oktató, tudományos/művészeti fokozattal és az <u>azt követő legalább 3 éves, összesen legalább 5 éves oktatói gyakorlattal, oktatott területén elismert szakmai referenciával</u> bíró oktató ⁷ . A szakirányú ismeretek egy tantárgyának is felelőse.	
szakképzettség-felelős ^{5,7} AT	<ul style="list-style-type: none"> AT oktató, tudományos fokozattal⁸ és a tanárképzés területén több éves eredményes oktatói, oktatásszervezői gyakorlattal. Szakmai kompetenciája, kutatási területe összhangban legyen az adott szakképzettséggel, e szakterületen igazolt szakmai gyakorlattal és teljesítménnyel, oktatott területén elismert szakmai referenciával (témavezetés, eredményes kutatás) bírjon. A szakmai ismeretkörök/szaktárgyak egy tantárgyának is felelőse. 	
II.2. tantárgy-felelősök ^{7,8} AT + AE	<ul style="list-style-type: none"> Szakmai kompetenciájuk, kutatási területük összhangban legyen a gondozott tantárggyal, és szakterületükön igazolt szakmai gyakorlattal és teljesítménnyel bírjanak. Az AT és AE oktatók aránya legalább 3:1. Az AT oktató tudományos fokozattal⁸ és oktatott területén elismert szakmai referenciával rendelkező egyetemi/főiskolai tanár vagy docens vagy - kivételes esetben - tudományos fokozattal⁸ és az <u>azt követő legalább 3 éves, összesen 5 éves oktatói gyakorlattal</u> rendelkező adjunktus lehet. az AE oktatók tudományos fokozattal⁸ és az <u>azt követő legalább 3 éves, összesen 5 éves oktatói gyakorlattal</u> rendelkezzenek. 	
II.3. összes oktató AT + AE + V	<ul style="list-style-type: none"> A szakon oktatók legalább 80%-a AT és AE oktató, az AT és AE oktatók aránya legalább 3:1. A teljes munkaidőjű oktatók (AT) 2/3-ának oktatói terhelése⁹ nem haladhatja meg a 25 kredit és max. 5 gondozott/oktatott tantárgyat az adott szakon, összesen pedig legfeljebb 1/3-uk oktatói terhelése – alap- és mesterképzést is figyelembe véve – lehet max. 35 kredit és max. 7 gondozott/oktatott tantárgy. A nem teljes munkaidőben oktatók (AE) oktatói terhelése nem haladhatja meg a 15 kredit és legfeljebb 4 gondozott/oktatott tantárgyat. (Több szakon/karon, ill. intézményben oktatott azonos tantárgy egyszer számít.) „Vendégoktató” (V) a szakon oktatók legfeljebb 20 %-a lehet, oktatói terhelése a szakon nem haladhatja meg az (összesen) 8 kreditértékű, legfeljebb 2 tantárgy oktatásában való részvételt. 	

* Művészeti és művészetközvetítő képzésekben DLA fokozattal

⁴ A KKK-ban feltétel nélküli bemenetüként jelölt alapszakra épülő mester szak esetén ezen alapszak és mesterszak felelőse lehet ugyanaz a személy, aki a hagyományos szakok kifizetéséig a jogelőd egyetemi/főiskolai szak felelőse is lehet. Szakmai azonosság esetén a nem tanári mesterszak felelőse és a tanári mesterszakon szakképzettség-felelős lehet ugyanaz a személy.

⁵ A szakfelelősi, szakképzettség- (ill. szakirány-)felelősi elvárásoknak már a kérelem benyújtásának időpontjában mindenben teljesülni kell, átlépő szándéknyilatkozat (ld. a HASZNÁLT FOGALMAK ÉRTELMEZÉSE-nél) nem fogadható el!!

⁶ A szakmai (mérnök-, közgazdász-, egészségügyi tanár) ill. művésztanár képzésben

⁷ Kis hallgatói létszámú, vagy „fiatal” szakterülethez tartozó szakok, önálló szakképzettséget adó ilyen szakirányok esetén, kivételes esetben, a személyi feltételekre vonatkozó elvárásokat az illetékes bizottság eltérően is értékelheti.

⁸ A szabadon választható tantárgyak felelősei a jogszabályban előírt kreditmennyiség (min. az összkreditek 5 %-a) erejéig tudományos fokozattal rendelkező oktatók legyenek. Az ezen felül felkínált szabadon választható tárgyak felelősei lehetnek olyan - esetleg "külsős" - gyakorlati szakemberek is, akik ugyan nem rendelkeznek tudományos fokozattal, de legalább **10 éves szakmai és 5 éves oktatási gyakorlatuk** van.

⁹ Az oktatói terhelést a szak diszciplináris sajátosságait figyelembe véve a bizottságok eltérően is értékelhetik, mérleghelhetik.

II.4. Az oktató személyi-szakmai adatai

A képzésben résztvevő oktatók személyi-szakmai adataiból, publikációiból az illető oktatóról megállapítható kell legyen az alábbiak teljesülése:

- szakmai kompetenciája a gondozott, oktatott tantárgy- illetve ismeretkörhöz kapcsolódik,
- tudományos tevékenysége ezen ismeretkörben eredményes, a mesterszintű ismeretek átadását megfelelő minőségben biztosítja.

II.5. Az idegen nyelven tervezett képzés

Az idegen nyelven folyó képzés oktatói feleljenek meg a *magyar nyelvű képzéssel szemben támasztott személyi feltételeknek*, azaz:

- rendelkezzenek megfelelő *szakmai felkészültséggel, kvalifikációval* és ezen túl
- *előadóképes idegennyelv-tudással*; melynek bizonyítéka lehet:
  - *felsőfokú nyelvvizsga, vagy*
  - *legalább fél éves külföldi, adott nyelvterületi oktatási, vagy*
  - *legalább 1 éves aktív, dokumentált hallgatói tapasztalat; vagy*
  - *legalább 10, az adott idegen nyelven tartott konferencia előadás.*

III. A SZAKINDÍTÁS TUDOMÁNYOS HÁTTERE

Az intézményben olyan kutatási témákat is művelnek, amelyek felkészítik a hallgatókat a doktori képzésre, azaz:

- Az oktatók az általuk gondozott diszciplínában rendszeresen publikálnak és felmutatnak tudományos, mérnöki/művészeti alkotói, fejlesztési, pályázati eredményeket és ezek pozitív visszajelzéseit.

Ezen túl: a *pedagógiai-pszichológiai képzés* kutatási feltétele:

- Az intézményben a neveléstudomány és/vagy pszichológia területén országosan (lehetőleg nemzetközileg is) elismert tudományos műhely vagy együtt dolgozó szakmai közösség, a *szakképzettséget adó diszciplináris képzés* kutatási feltétele:
- Az intézményben a szakképzettséget adó tudományágban legalább két, országosan (ebből legalább egy nemzetközileg is) elismert tudományos műhellyel vagy együtt dolgozó szakmai közösséggel bíró alapvető K+F / művészeti terület.

IV. A SZAKINDÍTÁS INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEI

(az idegen nyelven folyó képzésekre is!)

- A szakok infrastrukturális alapfeltételeinek folyamatos (időarányos) biztosítása, ennek bemutatása tény- és számszerű adatokkal, az alábbiak szerint:
  - a mindenkor hallgatói létszámnak megfelelő elhelyezés (tantermek, laboratóriumok, tanszéki helyiségek) a hallgatók, oktatók és segéderők számára – a képzések igényeinek megfelelően,
  - a képzés oktatási eszköztára,
  - a képzést szolgáló szervezeti, hivatali struktúra működtetése.
- Tanszéki, kari vagy intézményi könyvtár, amelyben az illető tudományág, interdiszciplináris terület legfontosabb folyóiratai is megtalálhatók vagy elektronikusan elérhetők.
A szak vonatkozásában a képzéshez és kutatáshoz megfelelő szakkönyvtári háttér.
- Olyan korszerű szolgáltatásokat nyújtó informatikai hálózat, amelyhez a hallgatók rendszeresen és szervezett formában hozzáférhetnek.
- A szakdolgozatok, diplomamunkák elkészítésének szakmai (kutatási, tervezési, mérési stb.) feltételei.
- A gyakorlati oktatás számára rendelkezésre álló infrastrukturális feltételek, illetve gyakorló helyek. Minden hallgató számára (előzetes megállapodással) igazoltan biztosított a *gyakorlati képzőhely*, ahol a gyakorlatot vezető szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkezik és legalább 5 éves szakmai gyakorlata van; továbbá amennyiben az intézményben egyidejűleg legalább 7 hallgató vesz részt gyakorlati képzésben, az intézményben a gyakorlati képzést vezetőtanár irányítja.
- Az **idegen nyelven** folytatandó oktatásban is a fenti *infrastrukturális* és egyéb *tárgyi feltételek* (pl. oktatási segédanyagok az adott idegen nyelven) megléte megfelelő mennyiségben és minőségben.

V. A KÉPZÉSI LÉTSZÁM ÉS KAPACITÁS

Az intézmény biztosítsa a **tanári szak és az egyes szakképzettségek diszciplináris sajátosságainak megfelelő** személyi és tárgyi feltételeket a **tervezett hallgatói létszámra és képzési formákra**.

VI. Székhelyen kívül, nem Magyarországon indítandó képzés

A **székhelyen kívüli** képzésben való szakindítási szempontok a fenti általános [I.-V. fejezet] elvárásokon túlmenően a következők.

- A székhelyen kívüli képzésben vegyenek részt *helyi illetőségű, a hallgatók számára rendszeresen elérhető* oktatók, köztük legyen egy helyi, magáért a *székhelyen kívüli képzésért* felelős oktató, aki helyi kérdésekben önálló intézkedési hatáskörrel bír, és a hallgatók számára *helyben* rendszeresen elérhető.
(A *véleményező bizottságok mérlegelésére van bízva, hogy a székhely és a képzés helyszíne függvényében milyen megoldást fogadnak el.*)
- A székhelyen kívüli képzés infrastruktúrája önmagában (helyben) kell biztosítsa a színvonalas képzésnek megfelelő tárgyi feltételeket.

VII. Távközpontú képzési forma speciális feltételei

A szakindításra **távközpontú** formában a fenti általános [I.-V. fejezet] elvárásokon túlmenően a következők érvényesek.

- Távközpontú képzés minden tudományágban folytatható, ha az ismeretanyag távközpontú formában történő átadása *mind az elméleti, mind a gyakorlati képzés során megvalósítható*, és biztosítja az ismeretsajátítást, a képességek fejlesztését, valamint a kompetencia építés gyakorlatát. *Biztosítani kell azt, hogy a hagyományos oktatási formákkal azonos tartalmú és értékű diploma kerüljön kiadásra.*

- A szemléletükben hallgató központú távközpontú képzést folytató intézmények a rendszerszervezés szabályainak megfelelően működnek.

1. A távközpontú szervezeti egységre vonatkozó elvárások

- Korszerű logisztikai és oktatástechnológiai módszerek alkalmazása. A gyakorlatban meglévő irányzatok közül bármelyiket követheti az intézmény, az akkreditációs rendszerben egyik irányzat sem kap preferálást. Meg kell határozni, hogy a képzés folyamatában az egyes modulok tartalmának elsajátítása mennyi egyéni tanulási időt, konzultációt stb. igényel.
- A hallgatók számára a teljes képzési időre vonatkozó tanulmányi tájékoztatót kell kiadni, amelyet a félévenkénti részletes tanulási útmutatók egészítenek ki. Ismertetni kell a kötelezően és a választhatóan rendelkezésre álló médiumokat (nyomtatott, elektronikus stb.).
- Azért, hogy a tananyag önálló elsajátítása megfelelően legyen támogatva, biztosítani kell a folyamatos és színvonalas tananyagellátást, a tananyagokhoz való hozzáférést, valamint a konzultációs lehetőségeket.

2. A (nyomtatott és/vagy elektronikus) tananyagcsomagokkal szembeni elvárások

- A tananyagcsomagok legyenek összhangban a képzés céljával, a tantervvel és a tantárgyi leírásokkal.
- A tananyag tartalma, szerkezete és nyelvezete legyen alkalmas az ismeretek egyéni elsajátítására.
- A tanulási útmutatóknak konkrét javaslatokat kell tartalmazniuk a hallgatók tanulási stratégiájára vonatkozóan, megkönnyítendő az egyéni tanulási folyamat és az önellenőrzés megszervezését.
- A tananyagokat a könnyebb megértés és a folyamatos önellenőrzés érdekében egészítsék ki nyomtatott és/vagy elektronikus segédletek.

3. Az ellenőrzés – értékelés rendszere

- képezze a teljes tananyagcsomag szerves részét,
- alkalmazkodjon az egyéni tanulás módszeréhez (önellenőrzés, konzultáció, informatikai alapon történő kapcsolattartás, évközi beszámoló, vizsga).

Záróvizsgára csakis az intézmény székhelyén kerüljön sor, és a záróvizsga bizottságnak legyen külső, szakmailag elismert tagja.

4. A konzultáció

- legyen a távközpontú képzés szerves része, segítse elő a távközpontú tananyag hatékony elsajátítását.
- biztosítsa kötelező, előadással nem helyettesíthető,
- során az infokommunikációs infrastruktúra használatát is biztosítani kell.
- hatékonyságának javítása érdekében az intézmény konzultációs központot hozhat létre.

5. A képzés személyi feltételei

A szakfelelős, szakirány-felelős, tantárgyfelelős oktatókra vonatkozó általános elvárásokon (II. fejezet) túl a távoktatási képzésben a speciális feladatokat ellátókkal szembeni elvárások:

Tananyagfelelős:

Teljes- vagy részmunkaidőben foglalkoztatott (AT/AE), aki hitelt érdemlően igazolja, hogy részt vett távoktatási tagozati képzéshez szükséges speciális felkészítésben.

Tutorok irányítója:

Teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT), aki legalább öt éves távoktatási tapasztalattal rendelkezik.

Tutor:

Egy tutorhoz egyidejűleg (egy szemeszterben) *legfeljebb 50 hallgató* és *legfeljebb 3 tantárgy* gondozása tartozhat.

6. Infrastrukturális feltételek

- A távoktatásban kiemelt jelentőségű a hatékony egyéni tanulást, az intézmény és a hallgató közötti folyamatos kapcsolattartást biztosító távoktatási keretrendszer megléte. A rendelkezésre álló tananyaggal a keretrendszert fel kell tölteni
- A tananyag folyamatos korszerűsítéséhez tananyagfejlesztő háttérrel kell biztosítani.
- Az intézmény székhelyétől földrajzilag elkülönült konzultációs központ(ok)nak megfelelő informatikai háttérrel, szakkönyvtárral és a gyakorlati oktatás számára gyakorló hellyel kell rendelkeznie.

A távoktatási, speciális fogalmak értelmezése

<p>Konzultáció Olyan módszer, amely előkészíti, illetve segíti a hallgatók önálló tanulását, és a tananyag elsajátításával kapcsolatos egyéni problémáiknak tisztázását. Lehet: bevezető, eligazító, a tanulmányi idő alatt rendszeresen tartott, összefoglaló (pl. vizsga előkészítő) konzultáció.</p>
<p>Oktatástechnológia</p> <ul style="list-style-type: none"> • a tanítási-tanulási folyamat hatékony megtervezése és irányítása; • a képzési cél megvalósításához és a tartalomhoz legmegfelelőbb módszerek, eszközök kiválasztása; • az audiovizuális, elektronikus információhordozók kutatása, fejlesztése, megvalósítása; • az eredmények diagnosztizálása és értékelése.
<p>Tananyagfelelős A tananyagfelelős szakmailag kompetens oktató (AT vagy AE), aki a távoktatási képzési formához is igazodva irányítani tudja a tananyagfejlesztést.</p>
<p>Tananyagcsomag Tanulási eszközök egységes egészet alkotó – tárgyiasult vagy/és virtuális formában megjelentetett – együttese, amelyek a rendszerszervezés és folyamatszervezés követelményeinek megfelelően tanítási módszereket is tartalmaznak.</p>
<p>Tanulmányi útmutató A hallgató számára készült, a képzés egészét és részeit összefüggéseiben és célrendszerében bemutató, a követelményrendszert ismertető tájékoztató füzet, amelyet a hallgató a képzés megkezdésekor megkap.</p>
<p>Tanulási útmutató A tanuló számára készül, a tantárgy vagy a modul anyagának elsajátítását segíti, tájékoztatást ad a képzés menetéről, részéről és módszereiről. Időbeosztást ajánl, előírja a feladatok beküldési időpontját és a konzultációs lehetőségeket, megjelölve azok helyét és időpontját. Útmutatást ad a tanulás folyamatos és önálló szervezéséhez és értékeléséhez. Terjedelme változó, 1-2 laptól vékony füzetig.</p>
<p>Távoktatás Sajátos információ-technológiai és kommunikációs taneszközök, valamint ismeretátadás-tanulási módszerek használatával az oktató-hallgató interaktív kapcsolatára és az önálló hallgatói munkára épülő képzés, amelynek időtartamát, az ismeretátadás és a tanulmányok teljesítése ellenőrzésének formáit a hallgatóval kötött – egyéni tanulmányi rendre vonatkozó – megállapodásban a felsőoktatási intézmény határozza meg</p>
<p>Távoktatási segédlet A tananyag elsajátítását segítő – nyomtatott vagy multimédiás – eszközök. Pl.: szöveggyűjtemény, album, szótár, táblázat, film-részlet, Interneten elérhető linkek, kísérleti eszközök stb.</p>

Távoktatási keretrendszer (képzési menedzsment rendszer)

A távoktatási keretrendszer (képzésmenedzsment rendszer) a szerver-kliens architektúrában működő digitális hálózaton belül szerveralkalmazásként funkcionáló informatikai alkalmazás (szoftver), melynek feladata az elektronikus távoktatás (e-learning) szervezése, a képzési folyamat működtetése (a képzéseknek, elektronikus tananyagoknak a tanuló számára történő eljuttatása) és mindezek értékelése. A rendszer alkalmazásának középpontjában a hallgató(k)nak az elektronikus képzéseken - a képzési célok elérése érdekében - történő tevékenységének megszervezése és lebonyolítása áll.

Tutor

A tutor a hallgatók személyes, szakmai tanácsadója, irányítója egy adott tananyag/modul önálló tanulással történő elsajátításában. Gépi vagy személyes megjelenésű „partner” a tanulásban, akivel a hallgató párbeszédet folytathat, vitatkozhat. A hallgatók segítése részben előre megtervezett módon és időpontokban (személyesen, telefonon) történik, részben pedig folyamatos e-mail-es és/vagy fórumos kapcsolattartás keretében valósul meg. Mindkettőt a tutor látja el. Egyik kapcsolattartási forma sem privilegizált!